

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 30. jūlijā
(OR. en)

11133/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0247 (NLE)

FISC 126
ECOFIN 792

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 30. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 433 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS, ar kuru groza Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/789, ar ko Ungārijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 433 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 433 *final*

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.7.2021.
COM(2021) 433 final

2021/0247 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar kuru groza Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/789, ar ko Ungārijai atļauj
ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo
pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu Direktīvā 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu jebkurai dalībvalstij var atļaut piemērot īpašus pasākumus, ar kuriem atkāpjas no minētās direktīvas noteikumiem, nolūkā vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļaut noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2021. gada 18. februārī, Ungārija pieprasīja atļauju turpināt piemērot atkāpi no PVN direktīvas 193. panta attiecībā uz personu, kura ir atbildīga par PVN nomaksu konkrētu tādu preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas gadījumos, ko veic nodokļa maksātāji, kuri ir iesaistīti likvidācijas procesā vai jebkādā citā tiesvedībā, ar kuru juridiski nosaka maksātnespēju. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2021. gada 7. aprīļa vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Ungārijas pieprasījumu. Komisija 2021. gada 8. aprīļa vēstulē paziņoja Ungārijai, ka Komisijas rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu pieprasījuma izvērtēšanai.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pamatojoties uz PVN direktīvas 199. panta 1. punkta g) apakšpunktu, dalībvalstis var noteikt, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram piegādā nekustamo īpašumu, kurš pārdots tiesas izsolē (apgrieztās maksāšanas mehānisms). 2017. gadā Ungārija pieprasīja paplašināt apgrieztās maksāšanas mehānisma darbības jomu, to attiecinot arī uz ražošanas līdzekļu piegādēm un citu tādu preču piegādēm un tādu pakalpojumu sniegšanu, kuru vērtība piegādes brīdī brīvajā tirgū pārsniedz 100 000 HUF (aptuveni 275 EUR), ja nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, ir iesaistīts likvidācijas procesā vai jebkādā citā tiesvedībā, ar kuru juridiski nosaka maksātnespēju. Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/789² šādu atkāpi atļāva piemērot līdz 2021. gada 31. decembrim.

Ražošanas līdzekļi parasti ir darbarīki, mehānismi un objekti ar augstu vērtību. Turklāt saskaņā ar Ungārijas sniegto informāciju ir daudz darījumu, kuru vērtība pārsniedz robežvērtību 100 000 HUF apmērā un kurus veikuši maksātnespējīgi nodokļa maksātāji. Likvidators bieži vien nenomaksā PVN, jo šo summu izmanto iepriekšēju prasījumu apmaksai. Savukārt pircējs, kurš ir nodokļa maksātājs ar atskaitījuma tiesībām, jebkurā gadījumā var atskaitīt attiecīgo PVN, negatīvi ietekmējot budžetu un faktiski finansējot likvidāciju. Ungārija ir arī reģistrējusi krāpšanas gadījumus, kad likvidācijas procesā esoši uzņēmumi izdod fiktīvus rēķinus aktīviem uzņēmumiem, lielā mērā samazinot savu maksājamo nodokli, bez garantijas, ka rēķina izdevējs samaksās PVN parādu.

Kaut arī Ungārijas Valsts nodokļu un muitas pārvaldes sniegtie dati liecina par to, ka maksātnespējas procedūru skaits 2017.–2020. gada laikposmā ir pastāvīgi samazinājies, tomēr Covid-19 uzliesmojuma ekonomiskā ietekme tuvākajā nākotnē varētu izraisīt likvidācijas gadījumu skaita strauju pieaugumu, kā rezultātā ir nepieciešams saglabāt apgrieztās maksāšanas mehānismu attiecībā uz šiem darījumiem.

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² OV L 134, 31.5.2018., 10. un 11. lpp.

Tādēļ Ungārija apgalvo, ka ir nepieciešams aizsargāt nodokļa ieņēmumus un budžeta intereses, ņemot vērā to, ka daudzi finansiālās grūtībās nonākuši nodokļa maksātāji veic iepriekš minētās piegādes. Pēc Ungārijas domām apgrieztās maksāšanas mehānisms ir šā mērķa sasniegšanai nepieciešamais instruments. Likvidācijas procesā esošam nodokļa maksātājam nebūtu pienākuma samaksāt PVN parādu un pircējs netiktu sodīts, kā arī tiktu novērsti zaudējumi publiskajam budžetam.

Lai gan Ungārija pieprasīja pagarināt atļauju līdz 2026. gada 31. decembrim, tiek ierosināts atļaut pagarināt atkāpi līdz 2024. gada 31. decembrim. Atkāpe, uz kuras pamata atļauj izmantot apgrieztās maksāšanas mehānismu, ir galējs līdzeklis, un tai vajadzētu būt, cik vien iespējams, ierobežotai laikā. Turklāt minētajam laikposmam vajadzētu būt pietiekamam, lai īstenotu citus parastos pasākumus nolūkā samazināt valsts budžeta zaudējumus, jo īpaši tos, kuri saistīti ar krāpniecisku rīcību, tādējādi izvairoties no tā, ka šis pasākums atkal tiktu pagarināts.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

PVN direktīvas 395. pants.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, priekšlikums ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tādēļ subsidiaritātes principu nepiemēro.

• Proporcionalitāte

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērīgs ar noteikto mērķi, proti, vienkāršot nodokļu iekasēšanu un apkarot nodokļu nemaksāšanu. Tas nepārsniedz to, kas vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Ierosinātais instruments ir Padomes īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Padomes īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām netika veikta. Šā priekšlikuma pamatā ir Ungārijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo konkrēto dalībvalsti.

• Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Īstenošanas lēmuma priekšlikuma mērķis ir aizsargāt nodokļa ieņēmumus un budžeta intereses tādu uzņēmumu gadījumā, kas ir iesaistīti maksātnespējas procedūrā, ja tie veic ražošanas līdzekļu piegādes vai piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, kuru vērtība brīvajā tirgū pārsniedz 100 000 HUF. Ungārija uzskata, ka apgrieztās maksāšanas mehānisma piemērošana šiem darījumu veidiem ir efektīvi vienkāršojusi nodokļu iekasēšanu un novērsusi izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Pasākuma īstenošana ir ierobežojusi valsts sektora ieņēmumu zaudējumus un katru gadu radījusi papildu budžeta ieņēmumus apmēram 1,5–2 miljardu HUF apmērā (4,2–5,6 miljoni EUR). Tāpēc atkāpes pasākumam ir pozitīva ietekme, kaut arī tā ir ļoti ierobežota. Ņemot vērā šo ierobežoto ietekmi, Ungārijai būtu jāīsteno tādi citi vispārpieņemti pasākumi budžeta zaudējumu samazināšanai, ar kuriem varētu sasniegt līdzīgus rezultātus.

Ietekme jebkurā gadījumā būs neliela, jo ierobežots ir gan atkāpes piemērošanas laiks, gan joma.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums pamattiesību aizsardzību neietekmē.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula – 2024. gada 31. decembris.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/789, ar ko Ungārijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ un jo īpaši tās 395. panta 1. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 193. pantu ikviens nodokļa maksātājs, kas veic preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, par kuru uzliek nodokli, parasti ir atbildīgs par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu nodokļu iestādēm.
- (2) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/789² Ungārijai tika atļauts ieviest pasākumu, ar ko atkāpjas no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta ("īpašais pasākums") attiecībā uz personu, kura ir atbildīga par PVN nomaksu gadījumos, kad konkrētas preču piegādes un pakalpojumu sniegšanu veic nodokļa maksātājs, kam piemēro likvidāciju vai jebkādu citu procedūru, kurā tas juridiski atzīts par maksātnespējīgu.
- (3) Ungārija ar 2021. gada 18. februāra vēstuli iesniedza Komisijai pieprasījumu par to, lai īpašā pasākuma piemērošanas atļauja tiktu pagarināta līdz 2026. gada 31. decembrim ("pieprasījums"). Kopā ar pieprasījumu Ungārija iesniedza ziņojumu, tostarp īpašā pasākuma izvērtējumu.
- (4) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu Komisija ar 2021. gada 7. aprīļa vēstulēm nosūtīja pieprasījumu pārējām dalībvalstīm. Ar 2021. gada 8. aprīļa vēstuli Komisija paziņoja Ungārijai, ka ir saņēmusi visu pieprasījuma izvērtēšanai vajadzīgo informāciju.
- (5) Ungārija apgalvo, ka nodokļa maksātāji, kuriem piemēro likvidāciju vai maksātnespējas procedūru, bieži vien nenomaksā PVN, kas maksājams nodokļu iestādēm. Savukārt pircējs, kurš ir nodokļa maksātājs ar atskaitījuma tiesībām, joprojām var atskaitīt attiecīgo PVN, negatīvi ietekmējot budžetu un finansējot likvidāciju. Ungārija ir arī konstatējusi krāpšanas gadījumus, kad likvidācijā esoši uzņēmumi izdod fiktīvus rēķinus aktīviem uzņēmumiem un ievērojami samazina nodokli, kas tiem jāmaksā, bez garantijas, ka rēķina izdevējs samaksās maksājamo PVN.

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² OV L 134, 31.5.2018., 10. un 11. lpp.

- (6) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 199. panta 1. punkta g) apakšpunktu dalībvalstis var noteikt, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram piegādā nekustamo īpašumu, kurš pārdots tiesas izsolē (“apgrieztās maksāšanas mehānisms”). Ar īpašo pasākumu atļauj Ungārijai paplašināt apgrieztās maksāšanas mehānisma darbības jomu, to attiecinot arī uz citām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanu, ko veic maksātnespējas procedūrā iesaistīti nodokļa maksātāji, proti, ražošanas līdzekļu piegādēm un citu tādu preču piegādēm un tādu pakalpojumu sniegšanu, kuru vērtība brīvajā tirgū pārsniedz 100 000 HUF.
- (7) Saskaņā ar Ungārijas sniegto informāciju apgrieztās maksāšanas mehānisma piemērošana minētajiem darījumu veidiem ir efektīvi vienkāršojusi nodokļu iekasēšanu un novērsusi izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Pasākuma īstenošana ir ierobežojusi valsts sektora ieņēmumu zaudējumus un radījusi papildu budžeta ieņēmumus. Turklāt Covid-19 uzliesmojuma ekonomiskā ietekme tuvākajā nākotnē varētu izraisīt likvidācijas gadījumu skaita strauju pieaugumu, izgaismojot nepieciešamību pagarināt īpašo pasākumu.
- (8) Pieprasītajai atkāpei vajadzētu būt ierobežotai laika ziņā, lai nodokļu iestādēm atvēlētu laiku ieviest citus vispārpieņemtus pasākumus nolūkā novērst attiecīgo problēmu un samazināt valsts budžeta zaudējumus (jo īpaši tos, kas saistīti ar krāpniecisku praksi) līdz atkāpes termiņa beigām, kas atkāpes termiņa pagarināšanu tādējādi padarītu lieku. Atkāpe, kas ļauj izmantot apgrieztās maksāšanas sistēmu, tiek izņēmuma kārtā piešķirta kā galējs līdzeklis krāpniecības apkarošanai konkrētās jomās. Tādēļ atļauja būtu jāpagarina tikai līdz 2024. gada 31. decembrim.
- (9) Atkāpes pasākumam nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN.
- (10) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Īstenošanas lēmums (ES) 2018/789,
IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmuma (ES) 2018/789 2. panta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Šis lēmums zaudē spēku 2024. gada 31. decembrī.”.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*